

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CƯ M'GAR, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Huyền Diệu.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Thái Hoàng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư M'gar, tỉnh Đắk Lắk tham gia phiên họp: Bà Phạm Thu Thủy - Kiểm sát viên.

Ngày 03 tháng 12 năm 2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar, tỉnh Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 274/2024/TLST-DS ngày 29 tháng 10 năm 2024 về việc "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 17/2024/QĐST-DS ngày 19 tháng 11 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà H Ếban, sinh năm 1975.

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:**

1. Ông Y K Ếban, sinh ngày 01/01/1970.

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

2. Bà H G Ếban, sinh năm 1960.

Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà H Ếban trình bày:

Cha mẹ bà H Ếban là bà H Ếban và ông Y R Niê đều đã chết, cha mẹ bà H Ếban có 05 người con gồm: Bà H G Ếban, bà H Ếban, bà H B Ếban, ông Y K Ếban và bà H J Ếban (đã chết). Bà H Ếban là em trai ruột của ông Y K Ếban. Trước đây, ông Y K Ếban có tiền sử bị bệnh tâm thần đã

được điều trị tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh Đắk Lắk và bệnh viện huyện Cư M'gar vào năm 2023 với chuẩn đoán: Rối loạn loại phân liệt. Quá trình sinh sống tại địa phương ông Y K Êban không gây rối hay quậy phá gì mà chỉ suốt ngày nói nhảm, ở trong nhà, sợ và không tiếp xúc với ai ngoài người nhà, mọi sinh hoạt ăn uống và vệ sinh cá nhân hàng ngày phụ thuộc vào sự chăm sóc của người thân. Ngày 29/10/2020, ông Y K Êban được UBND thị trấn Ea Pôk, huyện Cư M'gar, tỉnh Đắk Lắk cấp Giấy xác nhận khuyết tật và được lĩnh tiền trợ cấp xã hội hàng tháng từ đó cho đến nay.

Hiện nay, bà H Ế Êban và gia đình bà đang làm thủ tục cấp đổi Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, ông Y K Êban không trực tiếp đi ký vào các giấy tờ liên quan về đất đai được. Để bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của ông Y K Êban và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên H Ế Êban yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố ông Y K Êban mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà H G Êban trình bày:

Tôi đồng ý với ý kiến của bà H Ế Êban về mối quan hệ gia đình như bà H Ế Êban đã trình bày, tôi là chị cả trong 05 anh chị em trong nhà. Hiện nay, em tôi là bà H J Êban đã chết, còn bà H B Êban và ông Y K Êban bị bệnh từ nhỏ, mất khả năng nhận thức, mọi sinh hoạt hàng ngày đều do tôi và bà H Ế Êban chăm sóc. Hiện tại, bà H B Êban và ông Y K Êban đang được bà H Ế yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự. Tôi đồng ý với yêu cầu của bà H Ế Êban về việc tuyên bố Y K Êban mất năng lực hành vi dân sự.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp:

Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố ông Y K Êban là người mất năng lực hành vi dân sự của bà H Ế Êban và căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 242/KLGD ngày 18 tháng 11 năm 2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 369, 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, 47, 48, 49, 54, khoản 1 Điều 57, khoản 1 Điều 58, khoản 1 Điều 59 Bộ luật Dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà H Ế Êban. Tuyên bố ông Y K Êban, sinh năm 1970 mất năng lực hành vi dân sự.

Căn cứ Điều 149 Bộ luật tố tụng dân sự, Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Bà H Ếban phải chịu tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar, tỉnh Đắk Lắk nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết:

Bà H Ếban yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y K Ếban mất năng lực hành vi dân sự. Ông Y K Ếban hiện đang cư trú tại: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar, tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu của đương sự:

Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai và lời trình bày của người yêu cầu bà H Ếban và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà H G Ếban tại phiên họp.

Ngày 19/11/2024, Tòa án nhân dân huyện Cư M'gar đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 31/2024/QĐ-TA đối với năng lực hành vi dân sự của ông Y K Ếban.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 242/KLGD ngày 18 tháng 11 năm 2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, kết luận: *Đương sự Y K Ếban, sinh năm 1970; Giới tính: Nam; Nơi thường trú: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Kết luận về y học: Hiện tại bị bệnh rối loạn loại phân liệt, giai đoạn bệnh tiến triển (theo Bảng phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 – ICD10, bệnh có mã là F21). Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.*

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự quy định: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”*

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự tại phiên họp và đối chiếu quy định của pháp luật nêu trên, xét thấy yêu cầu của bà H Ếban yêu cầu tuyên bố ông Y K Ếban mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự nên cần chấp nhận.

[3]. Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà H Ế Êban đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà H Ế Êban phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 369, 370, 371, 372, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật Dân sự; Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H Ế Êban đối với ông Y K Êban, sinh ngày 01/01/1970. Địa chỉ: Buôn E, thị trấn E1, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

Tuyên bố: Ông Y K Êban, sinh ngày 01/01/1970 mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của ông Y K Êban do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H Ế Êban phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số AA/2023/0007990 ngày 17 tháng 10 năm 2024 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Cư M'gar.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- VKSND huyện Cư M'gar;
- Chi cục THADS huyện Cư M'gar;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Lê Thị Huyền Diệu

